

gaaet klart, at det Standpunkt, at der her er Tale om kommunal Bevillingsret, virkelig er uholdbar. Det er ikke Kommunen, der bevilger noget her. Forholdet er det, at Kommunen hidtil har haft en Ret til at fordre sin Anbefaling, for at Ligningen kan foretages; men Ligningen foretages ikke af Kommunen, den er altid bleven foretaget af den Autoritet, der virkelig er „vedkommende“ i denne Sag og ikke uvedkommende, nemlig Kirkestyrelsen. Det ærede Medlem henviste til, hvad en tidligere Kultusminister havde udtalt om Kanteler mod en Kirkestyrelse, der vilde vise alt for stor Tendens til at opføre ny Kirker i Kjøbenhavn. Nu vel, ja, jeg kan acceptere dette Standpunkt. Derfor er man ogsaa gaaet ind paa at sætte en Grænse for den Ligning, som Kirkestyrelsen kan foretage uden Kommunalbestyrelsens Anbefaling. Om man her anser Grænsen for for høj, naar man sætter den til 80,000 Kr., eller ikke, det er jo et Stok; men en Grænse er jo sat, og derved er Princippet anerkendt. Jeg finder ikke Anledning til at komme nærmere ind paa Sagen, og det ærede Medlem har jo heller ikke i sit Foredrag givet mig Anledning dertil. Jeg vil kun anbefale Forslaget med de Ændringer, der ere foretagne af Landstinget, som jeg for mit Vedkommende maa anse for hensigtsmæssige.

Frier: Det forekommer mig ikke, at den højtærede Minister har Ret i, at der her er et Spørgsmaal, der ubelukkende betegner Opgaver paa det kirkelige Omraade. Det er jo ifølge Grundloven saaledes, at selv de, der staa uden for Folketirken uden at høre til noget anerkendt Trossamfund, saa Del i denne Ligning, det vil sige i Forpligtelsen til ved samme Lejlighed at afgive en bestemt Ydelse. Det vilde endda kunne stille sig saaledes, at jo færre Mennesker Bidragene fra Folketirkens Medlemmer lignedes paa, fordi der fandt en Bevægelse bort fra Folketirken Sted, desto mere vilde den Byrde, der samtidig lagdes paa kjøbenhavnske Borgere uden for Folketirken, stige, efter som der med det mindre Antal af Menighedsmedlemmer vilde blive saa meget mere for hvert enkelt Medlem at hvide, og samme Ydelse staa jo givet til Skolevæsenet af dem, der staa uden for Folketirken uden at høre til noget anerkendt Trossamfund. Det er altsaa i Virkeligheden en Skat, her er Tale om en Skat, som strækker sig ud over de kirkelige Grænser og kan komme til at berøre Kommunens Borgere som saadanne. Derfor forekommer det mig ganske naturligt, at ogsaa Kommunalbestyrelsen har en afgørende Indflydelse paa, hvorledes og om denne Skat

skal udskrives. Der findes desuden i Lovforslaget et Punkt, som jo dog maa siges at være nogen juridisk Tvivl underkastet, nemlig Spørgsmaalet om Bidrag til ny Kirkers Opførelse. Den Lovhjemmel, den højtærede Minister i en Skrivelse til Finansudvalget har henvist til i den Anledning, er Bestemmelsen i Christian V. Danste Lov 2—22—64, der taler om, hvorledes „Kirken“ skal hjælpes ved Sognemændenes Tilskud, naar den ikke kan hjælpe sig selv, men der er, som vist ogsaa anerkendt af alle, her Tale om bestaaende Kirker, som ikke kunne løse deres Opgave ved egne Kræfter, og ikke om ny Kirker, der skulle opføres. Man har jo i Virkeligheden ogsaa selv i senere Aar følt sig tvivlende over for den lovlige Ret til at ligne i Anledning af Kirkers Opførelse, og lagt denne Tvivl for Dagen derved, at man har opført Kirker uden Ligning, og naar saa Kirken stod der, lignet Opførelssummen paa Menigheden, fordi det saa var en bestaaende Kirke, der ikke kunde betale sin Gæld ved egen Hjælp, og hertil har man jo utvivlsomt Lovhjemmel; men at man er gaaet denne Omvej, som efter min Mening er af en noget spidsfindig Karakter, tyder dog paa en Tvivl om, hvorvidt Loven hjemler Ret til Ligning i Anledning af ny Kirkers Opførelse. Det forekommer mig, at der under saadanne Forhold er endnu mindre Anledning til at vende tilbage til en Slags ministeriel Enevælde inden for et bestemt Omraade, saaledes at Ministeriet stod fuldstændigt frit over for en Tiendedel Procents Ligning. Og naar der er Tale om ny Kirkers Opførelse, kan der jo ikke en Gang være Tale om nogen Indstilling fra noget Patronat eller lignende, efter som et saadant der ikke endnu eksisterer. Ministeren er altsaa i Stand til at optræde med fuldstændig Enevælde inden for de nævnte aritmetiske Grænser, men det stemmer ikke med den Udvikling, der i det hele taget har fundet Sted, at et saadant Stykke Enevælde kommer igen efter at have været forladt i Aaringer. At man fra Kommunalbestyrelsens Anbefaling er gaaet ned til en blot Erklæring fra Kommunalbestyrelsen, kan kun siges at være en Indskrænkning af den Indflydelse, den for Tiden kan øve paa Ministerens Afgørelse. Jeg skal derfor anbefale, at hele dette Spørgsmaal tages under meget alvorlig og grundig Overvejelse i det Udvalg, til hvilket det formentlig bliver henvist. Jeg tror, det er et Spørgsmaal, der ikke har ringe Betydning eller liden Rækkevidde.

Da ingen yderligere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.